

שיעור מספר 2*
1 - 7 אוקטובר

העימות הגדול

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: איוב 1:1-5, איוב 12-16, זכריה 2:3, מתי 1:4, יחזקאל 16-12:28, רומים 26:3, עברים 14:2.

פסוק לשינון: "וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-הַשָּׁטָן יִגְעַר יְהוָה בְּךָ הַשָּׁטָן וַיִּגְעַר יְהוָה בְּךָ הַבַּחֵר בִּירוּשָׁלַם הַלּוֹא זֶה אוֹד מִצַּל מַאֲשׁ." (זכריה 2:3)

"על פני הדפים של התנ"ך והברית החדשה פזורים אזכורים ורמזים רבים למלחמה בלתי פוסקת בין אלוהים והשטן, בין הטוב והרע בשתי רמות - הקוסמית והאישית. השוואה בין קטעים אלה, מאפשרת לנו לאחד תובנות ייחודיות שלהם על מנת ליצור "חלון פסיפס" של אמת שבאמצעותו אנו יכולים לתפוש את המסר הכולל של כתבי קודש בבהירות רבה יותר מאשר בדרך אחרת." (The Handbook of Seventh-day Adventist Theology, p. 969).

נושא העימות הגדול מהווה בעצם תבנית שיכולה לעזור לנו בהבנה טובה יותר של ה"מסר הכללי" של כתבי הקודש, ובייחוד של נושא תכנית הישועה. למרות שהנושא הנ"ל הוא הרבה יותר ברור בברית החדשה, ניתן למצוא גם בתנ"ך. באף מקום אחר בתנ"ך לא ניתן לראות תמונה כל כך ברורה של השטן והאימות כולו ואת עוצמת השפעתם על חיינו כאן כמו בספר איוב.

השבוע נתבונן על מציאות רחבה יותר שנמצאת מאחורי המציאות המיידית שמתמקדת באיוב בעיקר. ולמרות שחיינו וסיפורינו שונים מאלו של איוב, יש לנו דבר אחד במשותף: בדומה לאיוב, כולנו מעורבים בעימות הזה.

לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה-8 באוקטובר.

פיסת שמים עלי אדמה

ספר איוב מתחיל בנימה חיובית יחסית. מנקודת מבט גשמית לפחות, אנו רואים אדם מבורך בכל דרך אפשרית.

קראו איוב 1-4:1. כיצד הפסוקים האלה מציגים בפנינו את האופן שבו חי איוב? מהם ההיבטים החיוביים של קיומו של איוב?

נראה כי איוב בעל כל, כולל האופי הצדיק. המילה "תם" באיוב 1:1 משמעותה "שלם" או "תמים". המילה "ישר" מרמזת לנו על כך שאיוב הלך בדרך הישרה. בקצרה, ניתן לאמר כי תחילת הספר מתארת לנו תמונת דמויית גן עדן של אדם צדיק ותמים שיש לו הכל. ואף על פי כן יש לו את כל זה בעולם החטא.

קראו איוב 5,6:1. מה הפסוקים הנ"ל מגלים לנו לגבי המציאות של עולם חטא שבו מתגורר איוב?

"הוא חשש שבניו ובנותיו השקועים בחגיגות שלהם עלולים להרגיז את אלוהים. ככהן נאמן של ביתו, הוא הקריב קורבנות בעד כל אחד ואחת מילדיו בנפרד. הוא היה מודע לאופיו התוקפני של החטא, והמחשבה שילדיו עלולים לשכוח את צווי האלוהים, הובילה אותו להווייה של שתדלן שלהם בפני האלוהים" (Ellen G. White Comments, (The SDA Bible Commentary, vol. 3, p. 1140).

בפרוש הכל היה טוב אצל איוב, עד כמה שניתן עלי אדמה. זירת המקום מתוארת כדמויית גן-עדן: מוצג בפנינו אדם בעל חיים מלאים, משפחה גדולה, שמו מפורסם מאוד והוא בעל רכוש רב. למרות זאת עדיין אילו הם חיים עלי אדמה ששקועה בחטא, ובכך כפי שאיוב יראה בקרוב, כל אילו מביאים איתם סיכונים רבים.

אילו דברים טובים בחיכם ישנם כעת? כיצד אתם יכולים ללמוד לשמור על הכרת תודה תמידית עבור על אותם הדברים?

העימות של היקום

עלילתו של ספר איוב מתחילה על פני כדור הארץ, במקום מלא שלום ושלווה. עם זאת, בפסוק השישי של הפרק הראשון, המיקום משתנה. מיד מתגלה היבט שונה לחלוטין של המציאות, אשר איננו נראה לבני אדם, אלא אם כן דרך התגלות אלוהית. מעניין, כי ההיבט הזה של המציאות בשמיים לא נראה כל כך שקט ושלו כמו הדברים על פני כדור הארץ, לפחות לא במה שמוצג תחילה.

קראו איוב 12-1:6. למרות שנחקור לעומק את הפסוקים הנ"ל מאוחר יותר במדריך שלנו, איזה אירוע מתואר כאן? כיצד התיאור הזה בא כנגד התיאור של מה שקורה עם איוב על פני הארץ?

יש כל כך הרבה דברים שניתן לחקור בפסוקים האלה. הם חושפים בפנינו כאלה היבטים של היקום, אשר אף טלסקופ שלנו אינו מזהה ושהמדע האנושי אפילו לא מתקרב להבנתם. והדבר המרתק הוא שהם חושפים גם את המאבק של כל היקום. בקטע הזה איננו רואים שיחה רגועה, שקטה ושלווה. אלוהים מדבר על איוב (אם נשתמש במושגים אנושיים) בגאווה, כאב הגאה בבנו. השטן, לעומתו, לועג לאלוהים על הנאמר על איוב. "וַיַּעַן הַשָּׂטָן אֶת יְהוָה וַיֹּאמֶר הַחֵיָם יָרָא אִיּוֹב אֱלֹהִים." (איוב 1: 9).

כמעט אפשר לשמוע את הציניות ואת נימת הלעג בשברי השטן לאלוהים.

למרות שהטקסט עצמו אינו אומר במפורש כי העימות הזה התרחש בשמיים, הוא בטוח היה שם. ובכך אנו רואים מלאך, ייצור שנברא ע"י אלוהים, עומד לפנינו ומאתגרו לפני כל "בני אלוהים" אחרים. קשה לדמיין שמישהו יעז לדבר כך למנהיג מדיני כלשהו, אבל כאן יש לנו מישהו שמדבר כך עם אלוהים עצמו. כיצד דבר זה ייתכן?

התשובה נמצאת תחת נושא שמופיע במקומות שונים ובדרכים שונות לכל אורך כתיב הקודש, והוא העימות הגדול. הוא מהווה מסגרת קשיחה העוזרת לנו להבין לא רק את ספר איוב, אלא גם את המקרא כולו ואת הסבריו של הסיפור העצוב של החטא והסבל על פני כדור הארץ. ומה שעוד יותר חשוב, הוא עוזר לנו להבין טוב יותר את מה שישוע השלים עבורנו על הצלב כדי לפתור את הבעית החטא והסבל על פני כדור הארץ.

העימות על פני כדור הארץ

ספר איוב מרים בפנינו את המסך ומגלה בכך מימד אחר של קיומינו שעינינו ואוזנינו ואף הפילוסופים הארציים לעולם לא יוכלו לאפשר לנו לראות אותו. (אם כבר, הפסוקים האלה באים בכדי להראות לנו עד כמה מוגבלים אנו בעינינו ואוזנינו וכן הפילוסופיות הארציות כאשר הדבר מגיע להבנת התמונה הגדולה!). דבר נוסף אשר הפסוקים הני"ל מראים הוא המאבק בין האלוהים לבין ישות אחרת, וזהו השטן. ולמרות שלראשונה העימות מוצג בספר איוב כהתרחשות בשמיים, עובר הוא במהירות לכדור הארץ. וכן לאורך המקרא כולו אנו יכולים למצוא טקסטים המצביעים על המאבק המתמשך הזה, שבו היתר נוגע גם בנו.

קראו את הפסוקים הבאים. כיצד הם חושפים את המציאות של העימות המתרחש כאן, עלי אדמה עם כוחות הרשע העל-טבעיים?

בראשית 1-4:3

זכריה 2:3

מתי 1:4

1 פטרוס 5:8

1 יוחנן 8:3

התגלות 9:12

הפסוקים האלה מהווים רק דגימה קטנה ממספר רב של פסוקים המתארים בצורה מפורשת או עקיפה את השטן, ישות על-טבעית בעלת כוונות זדוניות. למרות שאנשים רבים מחשיבים את הרעיון של קיום השטן כמיתוס קדמון, העדות של כתבי הקודש ברורה מאוד ולכן עלינו לא להשתכנע בהונאה זו.

מהם הדרכים בהם השטן פועל היום בעולמנו? כיצד אתם רואים את הפעילות הזו? מהי ההגנה היחידה שלנו?

איוב כמיקרוקוסמוס

תמונות הפתיחה של ספר איוב מצביעות לנו על כמה נקודות מכריעות. ראשית, כפי שכבר נאמר, הם חושפים בפנינו מימד נוסף של המציאות מעבר למה שאנחנו יכולים לראות עכשיו - ממד שמיימי של יצורים שמיימיים אחרים מלבד אלוהים. שנית, הם גם מראים עד כמה קשורים החיים הארציים שלנו כאן למלכות השמים. כל מה שקורה כאן על פני האדמה איננו מנותק מהיצורים השמימיים במלכות הזאת. שלישית, הם חושפים קונפליקט מוסרי שמתרחש בשמים ואכן מחובר למה שקורה כאן על פני האדמה. בקיצור ניתן לומר כי פסוקי פתיחה של הספר ואלה שאחריהם, הם סוג של מיני דגם של העימות הגדול כולו. הפסוקים מראים את הדרך שבה העימות הגדול, אם כי בקנה מידה קוסמי, בא לידי ביטוי בחייו של אדם אחד, איוב. וכפי שנראה בהמשך, הנושאים שמתעוררים הם מקיפים את כולנו.

ספר איוב מראה לנו את השטן שנמצא בעימות עם אלוהים. מה שהוא אינו מראה, זה כיצד כל זה התחיל. כיצד הפסוקים הבאים עוזרים לנו להבין את העימות? ישעיה 14: 12-14, יחזקאל 16-12: 28, 1 טימותאוס 6: 3.

אלן ג'יי וייט דיברה על "חוק האהבה" כבסיס לשלטונו של אלוהים. היא ציינה כי אלוהים איננו רוצה "צייתנות מאולצת", לכן הוא "מעניק את הרצון החופשי" לכל היצורים בעלי מוסר שלו. יחד עם זאת, "היה אחד שעיוות את החופש שאלוהים העניק ליצוריו.

והחטא, מקורו הוא באותו אחד, שיחד עם ישוע, היה לאחד היצורים המכובדים והחזקים ומהוללים של אלוהים בקרב תושבי השמיים". (אבות האומה ונביאי ישראל, עמ' 34, 35). לאחר מכן היא מצטטת את הפסוקים מישעיה ויחזקאל שכתובים לעיל בכדי לתאר את נפילתו של השטן.

המושג החשוב כאן הוא "חוק האהבה" וקיום הרצון החופשי. המקרא מספר לנו כי השטן הפך ליצור גאה ונעלה את עצמו בגלל הפאר והיופי שלו. איננו יודעים מדוע כך קרה; כנראה שזה חלק ממה שמכונה ב-2 לתסלוניקים 2: 7 "סוד הרשע". הפואנטה היא שנפילתו של השטן התרחשה הרבה זמן לפני האירועים שמתוארים בספר איוב והעימות שהחל באותה הנפילה היה כבר בעיצומו.

מהן הבחירות החשובות שעומדות לפניכם היום ועל אילו הבטחות מן המקרא אתם יכולים להשען על מנת להבטיח את הבחירה הנכונה?

התשובות שבצלב

ספר איוב מעלה סוגיות רבות וחשובות. אך סוגיות רבות מתוכן אינן מקבלות מענה בתוך הספר. אנחנו צריכים את שאר ספרי המקרא. וגם אז עדיין "רואים אנו בְּמִרְאָה, בְּמַעֲרָפֶל" (1 קורינתים 13: 12).

כפי שראינו אתמול, למשל, ספר איוב אינו אומר דבר על תחילתו של מרד השטן. כמו כן, הוא אינו מתאר את הביוסה הסופי של השטן בעימות הגדול. למעשה, למרות שהוא בעל תפקיד מרכזי בכל ההתרחשויות בספר- הוא מופיע רק פעמיים בספר איוב עצמו (איוב 1-6: 1, 7-1: 2). שטן אינו מופיע שוב. הוא פשוט נעלם, למרות שההרס שנגרם על ידו נשאר. בשאר הספר הוא אפילו לא מוזכר; במקום זאת, כמעט כל תוכן הספר מתעסק באלוהים, ולא בשטן. הדבר הגיוני, מכיוון שבסופו של דבר, ספר איוב מדבר על אלוהים ועל מהי מהותו באמת.

עם זאת, המקרא אינו משאיר אותנו ללא תשובות לשאלה על תבוסתו של השטן בעימות הגדול. והאירוע המרכזי לתבוסתו הוא מותו של ישוע על הצלב.

כיצד פסוקים הבאים עוזרים לנו בהסבר הפעולות של ישוע אשר מובילות לסופו של העימות הגדול? (יוחנן 31, 32: 12, התגלות 12: 10-12, רומים 3: 26, עברים 2: 14).

במעמד הצלב, השטן נחשף במלואו כמי שבוא באמת, הרוצח, בפני היקום כולו. מי שהכיר את ישוע כשהוא שלט בשמים נדהם מלראותו מושפל עד כך על ידי אנשיו של השטן. זהו "פסק הדין" של השטן שישוע דיבר עליו בבשורה ע"פ יוחנן, פרק 12. רק על הצלב, כאשר המושיע מת "עַל חֲטָאֵי כָּל הָעוֹלָם" (1 יוחנן 2: 2) יכלו השמיים להכריז כי עכשיו הגיעה הגאולה. כאן ועכשיו ההבטחה האלוהית, שניתנה לפני שנברא העולם כולו (2 לטימותאוס 9: 1), הפכה למציאות. בגלל מותו עברנו, משיח יכול להיות "צַדִּיק וּמַצְדִּיק אֶת בֶּן אֱמוּנַת יִשׁוּעַ" (רומים 3: 26). כלומר, בצלב הוא הפריך את טענותיו של השטן כי אלוהים אינו יכול לשמור על חוקו (להיות הוגן) ובמקביל בו זמנית להושיע את אלה שעברו על החוק (להיות המצדיק). לאחר צליבתו של ישוע בגולגותא, גורלו של השטן נחרץ.

נקודות למחשבה

הרעיון של מאבק או עימות, בין הטוב והרע נמצא בתרבויות רבות. הרעיון הזה נשאר במשך אלף שנים ולעתים קרובות בא לידי ביטוי במיתוסים. כיום, בעקבות ההשפעה של ביקורתיות רבה ורציונליזם מודרניסטי, מאמינים רבים מכחישים את קיומו הממשי של השטן ומלאכי רשע. הם טוענים כי אלה היו רק סמלים של תרבות פרימיטיבית לרועה הטבעי של האדם. מנקודת המבט שלנו כאדוונטיסטים, קשה לדמיין כיצד מישוהו יכול להאמין במה שכתוב במקרא מבלי להכיר בקיומו הממשי של שטן ומלאכיו.

אך בוודאי שלא כל המאמינים האמינו בהונאה שמכחישה את הקיום הממשי של העימות ביקום בין כוחות על-טבעיים של הטוב והרע. חוקר משיחי בשם גרגורי בויד, למשל, כתב בהרחבה על הממשות של הקרב שנמשך זמן רב (אך לא לנצח) בין האלוהים והשטן. בהקדמה לספרו "אלוהים במלחמה", לאחר שהוא מעיר כמה קטעים בספר דניאל פרק 10, בויד כותב: "המקרא מניח מראש, מתחילתו ועד סופו, כי ישנן ישויות רוחניות שקיימות 'בין' האנושות והאלוהים ושהתנהגותן משפיעה באופן משמעותי על ההוויה האנושית, לטוב או לרע. ואכן, רק תפיסה כזו, כפי שאני טוען בעובדה זו, עומדת במרכזו של ראיית העולם המקראית". Gregory A. Boyd, *God at War (Downer's)*. (Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1997), p. 11.

שאלות לדיון:

1. אילו פסוקים אחרים מדברים על השטן וכוחות רשע אחרים? אילו היבטים הולכים לאיבוד לו הפסוקים הנ"ל מפורשים כסמלים לרוע האנושי בלבד?
2. ניקולו מקיאוולי, סופר מפלורנטין של המאה השש-עשרה, אמר שהרבה יותר טוב עבור השליט שנתינו יפחדו ממנו מאשר להיות נאהב על ידיהם. לעומת זאת, אלן ג'יי וייט כתבה: "גם כשהוחלט שהוא כבר לא יכול להישאר בשמיים, החוכמה האינסופית של אלוהים לא השמידה את השטן. מאחר ורק שירות מתוך אהבה בלבד יכול להיות מקובל על אלוהים, הנאמנות של בריאתו חייבת להישען על הצדק וחסדו של אלוהים. היות ותושבי השמיים ועולמות אחרים לא היו מוכנים להבין את טבעו או השלכותו של החטא, הם גם לא יכלו לראות את צדקתו ואת רחמיו של אלוהים בהשמדת השטן. אילו היה מייד נעלם מהיקום, הם היו משרתים את אלוהים מתוך פחד ולא מתוך אהבה". (העימות הגדול, עמ' 498-499). מדוע אלוהים רוצה שנשרתו מתוך אהבה ולא מתוך פחד?